

Sterkedrank

Eerste druk, augustus 2009  
© 2009 Joan Hus

Fotograaf: Paul De Leener

ISBN: 978-90-484-0715-6  
NUR: 344

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer  
[www.freemusketeers.nl](http://www.freemusketeers.nl)



**Free Musketeers**  
uitgeverij en producties

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgenomen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

JOAN HUS

# Sterkedrank



Voor Koen



## *Kunstenaars van Hølstebrø*

Met hun rug naar het raam dat uitgaf op de tuin, keken Emma en Thomas televisie. Ze zaten in elegante, eivormige fauteuils. Thomas was lang en slank, met blond rebels haar, een karaktervol gezicht en lichte ogen. De scherpheid van zijn blik en de lachrimpels om zijn mond wezen op een levendige geest en zin voor humor. Hij droeg een goed zittende broek in indigo denim met daarover een wit linnen hemd met openvallende kraag. In de stoel naast hem zat Emma. Ze was niet echt mooi, maar viel op door haar expressieve gezicht en haar energieke uitstraling. Ze had grote donkere ogen, die alle aandacht naar zich toe trokken. Haar krullen en haar sproetige gezicht met lieflijke roze blos op de wangen, gaven haar iets kinderlijks. In haar gebloemde zomerjurk, die hals en schouders bloot liet, zag ze er alleraardigst uit. Ze had één been onder zich opgetrokken. Het andere liet ze bungelen. In haar hand hield ze een melkblauwe cocktail waarin twee rietjes staken.

7

Naast Thomas lag, binnen handbereik op een bijzettafeltje, een pak blauwe Gaulloises. Op het hoogpolige purperen tapijt waarmee de schaduwgrijze betonvloer was bedekt, lagen de bijlagen van een krant, een paar pistachekleurige espadrilles met roze zijden linten en een paar Indische teenslippers in donker leer. Een leeg glas met een schijfje sinaasappel op de rand stond verloren op de grond, onder het platte beeldscherm dat aan de zwartmarmeren wand was bevestigd.

Een forse man met schouderlang haar, een uilenbril en een aardappelneus kwam in beeld.

‘Olaf Angstrøm,’ zei Thomas. ‘Bedenker en presentator van de Hølstebrø serie.’

‘Naar zijn kapsel en bril te oordelen is die opname niet van vandaag,’ zei Emma.

‘Van zesentwintig jaar geleden,’ zei Thomas en voegde eraan toe:

‘Van toen Emmetje nog geprakte aardappeltjes at en luiers droeg met hippe graffiti opdruk.’

‘Ach jij, Thomas Jensen,’ lachte Emma. ‘Trouwens, zesentwintig jaar geleden droeg ik geen luiers meer.’

‘Gelukkige mensen hebben een slecht geheugen,’ grinnikte Thomas. Met een lome beweging strekte hij zijn lange benen en richtte zijn aandacht op het scherm. De presentator zei iets in het Deens. Onder aan het beeld verscheen in het Duits de ondertiteling: “Goede avond beste kijkers. Vandaag presenteren wij u de zeventigste en laatste aflevering van de Hølstebrø serie. De kunstenaar bij wie we vandaag te gast zijn, is Lars Olsen, auteur van *Sterkedrank*, een roman over de liefde.”

Uit de keuken kwam een geluid dat het midden hield tussen het loeien van een koe en het sputteren van een startende motor. Thomas drukte op pauze en luisterde. ‘Je gsm,’ zei hij. In zijn stem klonk lichte wrevel.

8

Emma stond op en liep met haar cocktail in de hand naar de keuken. ‘Met Emma,’ hoorde Thomas haar zeggen. ‘Wie is het?’ riep hij. Hij leunde achterover en keek naar het plafond.

‘Mijn moeder! Ze vraagt of ik vanavond kom eten en of je meekomt!’

‘Ik heb afgesproken met Julia!’

‘Nee, hij kan niet,’ klonk het vanuit de keuken. ‘Hij heeft afgesproken met Julia. Ja, doe!’

Het duurde een poosje voor Emma terugkwam. ‘Ik ben zo vrij geweest,’ zei ze. Ze toonde haar glas.

‘Doe alsof je thuis bent,’ zei Thomas. ‘Vergeet de gastheer.’

‘U bent te goed,’ zei Emma. ‘Wenst mijnheer nog iets te drinken?’ voegde ze er overdreven onderdanig aan toe.

‘*Screwdriver*,’ zei Thomas.

Emma zette haar glas neer en liep op een draffe naar de keuken terug.

‘Niet te veel sinaasappelsap! Iets meer wodka!’ riep Thomas haar na.

‘Komt in orde!’ gilde Emma boven het lawaai van de elektrische citruspers.



Thomas keek naar het bevroren beeld van Olaf Angstrøm. Toen drukte hij op de *fast forward* knop. Met een ruk verdween de presentator uit beeld. In razend tempo volgden titels, namen van medewerkers en informatie over producenten, coproducten en sponsors elkaar op. Emma stak haar hoofd van achter de keukendeur.

‘Zeg, kun je niet wachten!’ riep ze verontwaardigd.

‘Gewoon even doorspoelen,’ zei Thomas sussend en vervolgens, ongeduldig: ‘Klaar?’

‘Bijna.’

‘Je hoeft ‘m niet te versieren.’

‘Wie?’ riep Emma uitdagend.

‘Mijn cock-tail,’ kaatste Thomas terug.

Emma schoot in de lach. Even later kwam ze de woonkamer binnen. Ze gaf Thomas de cocktail. Hij roerde met de rietjes in het drankje zodat de ijsblokjes klingelend tegen de wand van het glas botsten.

‘Hij is al gemixt,’ zei Emma.

Thomas proefde en knikte goedkeurend. Emma wees hij naar het scherm.

‘Wie is die man?’ vroeg ze.

‘Dat is de man over wie ik het had, Lars Olsen,’ zei Thomas. ‘Een opvallende verschijning, niet?’

Emma reageerde niet. Aandachtig nam ze de man in zich op. Hij was lang en slank, en maakte een vastbesloten indruk. Zijn gezicht was mager met een opvallend gebogen neus en een krachtige kin. In zijn helblauwe ogen, die recht in de camera keken, vonkte spot. Hij droeg een knielange, nauw aansluitende jas met rechtopstaande kraag en mouwen met grote manchetten, die met bolle knoopjes waren vastgezet.

‘Mooie jas,’ zei Emma. ‘Een theaterkostuum?’

‘Neen, authentiek. Alle kunstenaars...’

‘De zeventig kunstenaars van Hølstebrø,’ zei Emma.

Thomas knikte en vervolgde: ‘...dragen een of ander historisch kledingstuk. Dat kunnen laarzen zijn of schoenen of kousen – of dat kan een jas zijn of een hoed – of iets anders.’

‘En de jas van Olsen?’

‘Achttiende eeuw,’ zei Thomas zonder aarzelen. ‘Een *justaucorps*.’

‘Wat betekent dat?’ vroeg Emma.

‘Nauwsluitend.’

‘Ja, dat weet ik wel,’ lachte ze. ‘Maar dat bedoelde ik niet. Wat ik wilde weten is wat de keuze van die jas betekent?’

Thomas tuitte zijn lippen. ‘Om daar te kunnen op antwoorden, zouden we moeten weten of dit de keuze is van Lars Olsen of van de regisseur.’

‘Gaat de serie dan niet over kunstenaars?’

‘Ja, en dan?’ vroeg Thomas verwonderd.

‘Een kunstenaar laat zich niet dicteren,’ zei Emma beslist, terwijl ze fier haar rug rechtte.

‘Daar ben ik nog niet zo zeker van,’ lachte Thomas.

‘Ik wel,’ zei Emma met grote stelligheid. ‘Zei je niet dat er buiten die dvd nog iets in de kluis zat?’

Thomas zette zijn glas op het bijzettafeltje en zei: ‘Inderdaad. In  
10 de kluis vond ik *Sterkedrank*.’ En hij voegde er met een brede grijns  
aan toe: ‘De roman van Olsen.’

‘Die roman waarover die Angstrøm het had,’ zei Emma.

‘Juist.’

‘Een roman over de liefde’

‘Ja,’ zei Thomas. ‘Tenminste, als we ervan uitgaan dat Angstrøm gelijk heeft. Ik ken niet genoeg Deens om dat te controleren. De enige twee woorden die ik ken zijn *drikke* en *frihed*.’

Emma keek hem vragend aan.

‘Drank en vrijheid,’ verduidelijkte hij.

Emma zag de pretlichtjes in zijn ogen en er verscheen eenzelfde twinkeling in die van haar.

‘Je moeder huurde dus speciaal een kluis om daarin een dvd met een aflevering van een televisiereeks en een roman te bewaren,’ besloot Emma. Ze trok haar wenkbrauwen op en keek hem vragend aan.

‘Nee,’ zei Thomas. ‘Volgens mij huurde ze de kluis in de eerste plaats om er haar notitieboekjes in te bewaren. Een hele reeks: dertig in het totaal, netjes genummerd, van het merk Aurora.’

‘Ik ken dat merk,’ zei Emma. ‘Ingebonden, met een grijs linnen kaft en ruitjespapier.’

‘Precies.’

‘Dagboeken?’

‘Niet echt. Voor zover ik ze kan ontcijferen zijn het voornamelijk losse aantekeningen over allerlei dingen – mensen, voorvallen – die ze in haar verhalen kon verwerken.’

‘Niets persoonlijks dus,’ zei Emma spijtig.

Thomas schudde met zijn hoofd van neen. Luid slobberend zoog Emma het laatste restje uit haar glas.

‘Heeft ze eigenlijk ooit iets voor volwassenen geschreven?’ vroeg ze terwijl ze met de rietjes het ijsgruis op de bodem van haar glas bijeen veegde.

‘Neen,’ zei Thomas. ‘Ze zei altijd dat volwassenen geen verbeelding hebben.’

Emma trok haar wenkbrauwen op.

‘Ik zeg dat niet,’ verdedigde hij zich. ‘Mijn moeder zei dat.’ Peinzend voegde hij eraan toe: ‘Volgens mij was die uitspraak – die ze eigenlijk alleen in interviews gebruikte – een afleidingsmanoeuvre.’

11

‘Een afleidingsmanoeuvre?’ herhaalde Emma fronsend.

Thomas knikte. ‘Om de aandacht af te leiden, zodat ze het kon hebben over dingen die niets met de werkelijkheid te maken hadden.’

Hij dacht even na. ‘Bente hield niet van media-aandacht,’ zei hij.

‘Bente?’

‘Mijn moeder,’ zei Thomas. ‘Kirsten Johansson was haar *nom de plume*.’

‘Dat weet ik,’ zei Emma. ‘Maar waarom noem je haar nu ineens bij haar meisjesnaam?’

‘Omdat... als ik haar bij haar meisjesnaam noem...’ Hij stokte en keek haar aan.

De lichte trilling in zijn stem was Emma niet ontgaan. Ze knikte begrijpend. Er verscheen een smartelijke trek op zijn gezicht. Een poosje zaten ze zwijgend naast elkaar.

‘Het idee van die kostumering vind ik nog zo slecht niet,’ zei Thomas plotseling. ‘Het zegt iets over het kunstenaarsberoep – over het mombakkesaspect ervan.’

‘Hola,’ protesteerde Emma.

Maar Thomas schonk er geen aandacht aan.

‘Ik vraag me af welk attribuut Bente gekozen zou hebben, indien ze één van de kunstenaars van Hølstebrø was geweest,’ zei hij mijmerend. ‘Ik vermoed dat ze een masker zou hebben gedragen,’ besloot hij. ‘Een Venetiaans masker met veren.’

‘En ik?’ vroeg Emma gretig.

‘Jij? Hollandse klompen uit de Gouden Eeuw!’

‘Flauw hoor,’ zei Emma, maar haar ogen lachten. Meteen daarop kreeg haar gezicht een peinzende uitdrukking.

‘Die roman en die dvd,’ begon ze. ‘Allebei hebben ze iets te maken met Lars Olsen.’

‘Inderdaad,’ zei Thomas.

‘Maar dan is het toch duidelijk!’ riep Emma opgewonden.

Thomas keek haar aan. ‘Wat is er duidelijk?’

‘Wel, dat Lars Olsen en je moeder een affaire hadden.’

12 ‘Hoe ben je daar zo zeker van?’ vroeg Thomas.

‘Toe, denk na,’ zei Emma enthousiast. ‘Ze bewaarde een film over hem en zijn roman – een roman over de liefde nota bene!’

‘Ik ben – bijna – volledig overtuigd,’ grijnsde Thomas. ‘Het enige wat nog ontbreekt, is bewijsmateriaal – feiten.’

‘Bente en Lars,’ ging Emma geestdriftig door. ‘Die namen passen bij elkaar. Een geheime liefde.’ Haar ogen schitterden.

‘Geheim?’ spotte Thomas. ‘Bente was zo vrij als een vogel. Ze kon met gelijk wie een relatie beginnen.’

‘Maar wie zegt dat Lars Olsen een vrij man was?’ zei Emma triomfantelijk.

‘Emma, hou op,’ lachte Thomas. ‘Je zoekt het te ver. De meest voor de hand liggende verklaring is volgens mij de beste.’

‘En die is?’ vroeg Emma uitdagend.

‘Mijn grootmoeder was van Hølstebrø.’

‘Bedoel je dat zij en Olsen...?’

Thomas schoot in de lach.

‘Je lijkt de dame van de hartsrubriek wel!’ zei hij en vervolgde hoofdschuddend: ‘De dvd was waarschijnlijk van haar en Bente bewaarde hem gewoon als aandenken.’

‘In haar bankkluis?’ zei Emma.

‘Waarom niet?’

Emma trok haar wenkbrauwen op.

‘Ik ben – bijna – volledig overtuigd,’ bootste ze Thomas na. ‘Het enige wat ik mis is het bewijs.’

Thomas lachte.

‘Jouw grootmoeder woonde toch bij jullie in?’ bedacht Emma ineens.

Thomas knikte.

‘Maar, dan moet ze het soms toch eens over die Hølstebrø serie hebben gehad?’ zei Emma.

‘Niet dat ik mij herinner,’ zei Thomas. ‘Ik was zes toen ze stierf. Een auto-ongeluk. Ze kwam van een feest en had gedronken.’

‘Tja,’ zei hij. ‘In sommige families gaan ze dood aan kanker, in mijn familie komen ze om in het verkeer. Eerst mijn grootmoeder en nu ook Bente.’

Emma beet op haar onderlip.

‘De volgende ben ik,’ besloot Thomas droogjes.

‘Jij? Laat me niet lachen. Jij zult stokoud worden,’ zei Emma beslist.

Thomas schudde langzaam van neen. ‘Ik ben uit hetzelfde hout gesneden als mijn moeder en grootmoeder.’

‘Feesten en drinken,’ grapte Emma met een blik waaruit angst en bezorgdheid sprak.

“Hij kwam van een feest en had te veel gedronken”, dat wil ik op mijn graf,’ zei Thomas. Hij zweeg abrupt. ‘Wacht eens,’ zei hij fronsend. ‘Ik herinner me ineens dat ik op een dag van school thuis kwam en mijn grootmoeder huilend aantrof voor de televisie. Ik begreep niet hoe iemand kon huilen om een straat met een paar huizen.’

‘Misschien zat ze naar de Hølstebrø serie te kijken en werd ze aan bepaalde dingen herinnerd,’ opperde Emma.

‘Best mogelijk, maar dat beeld van die straat kan evengoed een scène geweest zijn uit een andere *tear jerker*.’

Ze lachten.

‘En die roman van Lars Olsen?’ vroeg Emma. ‘Denk je dat die ook van je grootmoeder is?’

‘Dat denk ik wel, ja, Bente las geen romans.’

Emma keek naar het scherm.

‘Een mooie man, die Lars Olsen,’ zei ze.

‘Vind ik ook. Echt mijn type,’ grijnsde Thomas.

Emma lachte.

Thomas drukte op *play*. Lars Olsen keek in de camera.

‘Kun je het volume regelen?’ vroeg Emma. ‘Ik hoor niets.’

‘Het is een stomme film met ondertiteling,’ zei Thomas.

Lars Olsen begon te praten. Aan de onderkant van het scherm verscheen een tekst in het Deens met daaronder in het Duits: “Mijn studio is gebouwd naar het ontwerp van een van mijn romanpersonages.” Emma schoot in de lach.

‘Begrijp je nu waarom hij mij fascineert,’ zei Thomas.

Lars Olsen draaide zich om en liep weg van de camera.

‘Hij is op blote voeten,’ zei Emma verbaasd.

14

Zonder te stoppen draaide Olsen zich naar de camera en wees, achterwaarts lopend, met zijn hand naar de straat. Zijn mond bewoog. Op het scherm verscheen de tekst: “Deze straat, die naar het station leidt, is mijn enige inspiratiebron.”

Emma sloeg haar hand voor haar mond en proestte het uit van het lachen. Thomas schaterde.

‘Waarom is er enkel beeld en geen geluid?’ vroeg Emma toen haar lachen was bedaard. ‘Is dat een bewuste keuze van de programmamakers?’

‘Dat wilde ik je nog vertellen’ zei Thomas. Hij drukte op pauze, stond op en liep de kamer uit. Even later was hij terug, zwaaiend met een blad papier. ‘Dit heb ik enkele dagen geleden gevonden op de website van de Universiteit van Kopenhagen.’ Hij streek het papier glad. ‘Het komt uit een studie over Deense kunst.’ Hij schraapte zijn keel en las: ‘Bij de opname van de laatste aflevering liep iets mis met de klank. Het interview moest worden overgedaan. Lars Olsen weigerde.’

‘Waarom weigerde hij?’ vroeg Emma.

Thomas tikte met de wijsvinger van zijn vrije hand op het blad. ‘Dat staat hier niet in.’ Hij las verder: ‘Voor de makers van het programma zat er niets anders op dan de laatste aflevering...’

‘Die over Lars Olsen,’ onderbrak Emma hem.

‘...te voorzien van ondertiteling.’

‘In het Deens en het Duits,’ zei Emma.

Thomas knikte. ‘De reden daarvan – zo staat hier – is dat de tv-rechten waren verkocht aan een lokale zender uit Sleeswijk-Holstein.’ Hij zwaaide met het papier. ‘Dat is de reden van de dubbele ondertiteling Deens-Duits.’

‘Eh,’ zei Emma. ‘Ja, maar hoe komen ze aan een ondertiteling zonder klankopname?’

‘Volgens wat hier staat, heeft Lars Olsen de aflevering zelf van ondertiteling voorzien.’

Emma keek Thomas ongelovig aan. Thomas grinnikte. ‘Het zou me niks verbazen mocht Olsen de hele zaak hebben georkestreerd,’ zei hij met zichtbare voldoening. Toen vouwde hij het papier dicht, ging zitten, en drukte op *play*.

Lars Olsen kwam uit een smalle straat in de richting van de camera. De nauwsluitende jas accentueerde zijn brede schouders en smalle heupen. Thomas liet hem dichterbij komen en drukte toen ineens op de pauze toets.

Breed lachend keek Lars Olsen in de lens.

‘Hij heeft iets,’ zei Emma. Ze giechelde. ‘Ik zou zwaar verliefd op hem kunnen worden,’ zei ze. Ze deed haar mond open om er iets aan toe te voegen, toen de wektoon van haar mobieltje ging. ‘Ik moet ervandoor,’ zei ze. Ze deed haar espadrilles aan.

‘Wat een hitte,’ zei Thomas toen hij de voordeur opendeed.

Emma stapte over de drempel en liep het bordes af. Halverwege de trap draaide zij zich om en wees naar de donkere wolken in de verte. ‘Het gaat onwieren,’ zei ze.

‘Haast je maar’ zei Thomas, ‘en groetjes thuis!’

‘Zal ik doen. Doe!’

Thomas keek haar na. Emma draaide zich nog eens om. ‘Woensdagnamiddag om half twee, niet vergeten!’ riep ze.

Thomas knikte en wierp haar een kushandje na. Met overdreven gebaren deed Emma alsof ze de kus opving en in haar decolleté stopte. Toen draaide ze zich om en snelde de oprit af. Bij elke pas waaide haar jurk op en zag Thomas de lila kleur van haar slipje.